

Adott időben ő volt Földeákon a *történelem atyja*.

3. *Levente Egyesület*

Trianon szorításában az ország korlátozva volt honvéd- és katonanevelés terén. A diktátum az 1921. évi 33. tc. 118. cikkelye a hadsereg szervezetében maximálisan 1109 tiszt, és 27.810 legénységi állományú katonát tesz lehetővé, s ennek feszítő kényszerét próbálta az Ország a *Levente* szervezetben megvalósítani.

Ennek céljából a Kormány az 1921. évi 43. tc. törvénybe iktatta a testnevelés címén életrehívott *Levente Egyesület*-et, mint ősi események szimbólumát. A törvény szövege: *A testnevelésnek az a feladata, hogy az egyén testi épségének és egészségének megóvása, a lelki és testi ereje elenálló képességének, ügyességének és munkabírásának kifejlesztése*. E szöveg mögött volt a következetes és szigorú nemzetnevelés.

Ebben a 8 éves időkeretben a 13-21 éves korú fiatalok *szolgálat*a nehezebb volt, mint a századelőn a k.u.k. katonai szolgálat. Ez alól 21. éves korig, csak az kapott mentesítést, aki egészségkárosodásban szenved, aki és ameddig középiskolába járt. Országosan, de Földeákon is, a koromban lévő fiatalok 90 %-a levente köteles volt, ami azt jelentette, hogy minden vasárnap 7-11 óráig oktatáson, gyakorlaton kellett résztvenni.

Ezzel különösen a cselédsorban dolgozók pihenőidejét vették el, de ugyanígy vették el a többi paraszti sorban dolgozókat is, mert más pihenőidőre, mint vasárnap nem számíthattak. Az intézményes szervezet lehetett célratörő, nemzeti, de még ilyen személyi teher mellett is érdemben nem valósult meg.

Fenntartása a 22 év alatt nagy összegű nemzeti jövedelmet vont el, hacsak a berendezések (lőterek, gyakorló terek és eszközök, személyi állományú kiadások stb.), s az egyéb fenntartási költségeket vesszük számításba.

A mérhetetlen költségeken túl állandó volt a leventék személyi zaklatása, olykor csendőrségi elővezetése. A hiányzók szülőjének, gyámjának, munkaadójának 2 napi munkabérnek megfelelő összegű büntetése. Az ifjúság már itthon, a katonáskodás előtt meggyűlölte azt, amire nevelte volna a Szervzet. Ezzel összecseng a történelmi valóság: 1944. őszén a *kiürítési parancs* felhívására a községből több levente fiú katonai szolgálatra ment, akik közül névszerint heten hősi halált haltak.

AZ EGYHÁZ ÉS AZ ISKOLÁK JAVÁRA ADOMÁNYOZÁSOK

- Oltványi Pál plébános 1864-ben a temetőben kápolnát építtetett, saját és pap utódai kriptájaként is. De minden bizonnyal túl korai volt ennek elhatározása. Hiszen később 1875-től 1891-ig magasabb, a Zárda Iskolák igazgatójakénti feladat foglalta le. 1909-ben Szegeden hunyt el, s az alsóvárosi Mátyás templom alagsorában van nyugalomra helyezve. Az elképzelés nem valósult meg, az utódok (hármán is) nem vették igénybe a kápolna temetkezési pincéjét. Balaton János egyszerű sírban, Mátyás Béla még egyszerűbben, míg Hoffman János világi építésű emlékhelyre temetette magát. A kápolnában két apáca csontváza van, míg a kápolnán kívül nyugszanak hárman.
- Öreg Péli Antal és neje Kurunczi Anna földeáki lakosok 1891. évben a jobbágyi örökségüket képező szántó területet végrendeletükben a katolikus Egyháznak *temető* területként ajándékozták. Ők maguk is már ebbe a területbe lettek eltemetve. Szól a végrendelet szövege: *... "a temetőt Istenes jámbor szándékból a földeáki katolikus Hitközségnek ajándékozzuk"*. Ez a terület az idecsatolt térképen a II. számú területnek kb. felerészét képezi. 1892-ben haltak meg. Örökös sírhelyük van, másnak át- vagy oda nem adható. Mellettük nyugszik az ugyancsak örökös sírhelyű Balaton János plébános. Mindkét sírhely 1997-ben a Temetőőrrel részben karba lett hozatva.
- Balaton János plébános 1891-1905-ig, aki 1893-ban a **MÁRIA** kegyhelyet az ismert és jelenlegi formájára saját költségén építtette fel a falusi hívek korábbi fogadalmának megvalósításaként.

Marosi János plébános szolgálati idejében, az 1949-ben ledöntött Mária szobrot a nosztalgikus hívőnép adományaiból 1996-ban fejtűjtva helyére visszaállíttatta. Építője: Inokai László okleveles építész.

A Mária szobor építéscs a gyakori tüzeset kapcsán fohászkodó áhitattal került megvalósításra. Az esemény akár országos is lehetett, hiszen az Alföldön még a 19. század második felében is azonos vidéki állapotok voltak. Az egyik legnagyobb gazdasági veszély a *tűz*, ami főleg nyári időben gyakorta nagy károkat okozott.

A jobbágy felszabadulás után a föld magántulajdonná vállalása következtében idővel és következetesen több magántulajdonhoz juttatta a szorgalmasabb lakosságot, szaporodtak a kis és törpe gazdaságok. Így társadalmivá lettek egyes termények feldolgozásai, falunkban a gabona cséplés. Ma cséplésnek nevezzük, de a 19. század végéig, a szorványban még az I. világháborút követően is, lóval történő *nyomtatásnak* nevezték. A 19. század végén még csak az Uraságnak volt, majd század elön a magánjáró gőzhajtású cséplőgépek, az egyéni tulajdonban is szaporodtak Földeákon.

Tehát adott 19. században a helyhez kötött nyomtató csépléssel lehetett a gabonamagot zsákba szedni. Ennek a szérűnek pedig előírászerű,